

**JÁKI LÁSZLÓ: KÓSA ANDRÁS (TUDÓS TANÁROK – TANÁR
TUDÓSOK SOROZAT. SOROZATSZERKESZTŐ: JÁKI LÁSZLÓ),
OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET PEDAGÓGIAI
KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM. BUDAPEST, 2013.**

Földes Petra: Egy matematikus életmű nyomában

Izgalmas kötet. Az 1932-ben született matematikus a Szent István Egyetem professzor emeritusa, az egyetemi matematikaoktatás meghatározó alakja, matematikusként a variációs számítás nemzetközi szaktekintélye, akinek rendkívüli aktivitással teli élettörténetét átszövik 20. századi történelmünk feszültségei.

Maga a kötet, egyszerűen műfaji okból, talán nem is lehet más, mint személyes beszélő, így a felvetődő kérdésekre azonnali és szubjektív válaszokat is kapunk. Ezeket azonban nem kell feltétlenül elfogadni, és ha így olvasunk, bősséggel találunk töprengeni valót a vékony kis kötetben. Mert az a tiszteletre méltó aktivitás és válaszkészség, ami Kósának a környezettel való viszonyát jellemzi, folyamatos feszültséget okozott a sokféleképp megosztott egyetemi világban, a Kádár-kori mentalitás mindennapi közegeiben.

Egyetemi konfliktusok sorát taglalja a kötet, természetesen Kósa nézőpontjából, bemutatva az ELTE Analízis I. és Analízis II. tanszékek ősellentétét. A kötet mindvégig anonim módon fogalmaz, ami valóban ízléses megoldás, csak hát ilyenformán az

erényeik, eredményeik okán kiemelt szereplők nevét sem tudhatjuk meg. Egyedül a nagy ellenfelet, Császár Ákost említi az elbeszélő (és a szerkesztő) név szerint,

az a tiszteletre méltó aktivitás és válaszkészség, ami Kósának a környezettel való viszonyát jellemzi, folyamatos feszültséget okozott a sokféleképp megosztott egyetemi világban

így minden tapintatos fogalmazás ellenére 30-40 (!) évvel ezelőtti konfliktusok közepén találjuk magunkat. A szerkesztő szabódik, hogy kell-e, szabad-e erről beszélni, írni már... A kérdés jogos. Mert, bár e nélkül a

viszály nélkül nem teljes, talán nem is érthető Kósa története, de az egyoldalú bemutatás szükségképpen hiányérzetet kelt az olvasóban.

Kósa Andrásnak az ELTE-n folytatott matematikatanítási gyakorlatáról sok mai matematikatanárnak és természettudósának lehet tapasztalata. Mindig arra törekedett, s törekszik máig, hogy a nem matematikusnak, hanem matematikatanárnak, illetve biológusnak, fizikusnak, geográfusnak stb. készülő hallgatók a nekik való matematikai alapokat kapják. Számos jól olvasható, tanulható tankönyv köszönhető ennek az attitűdnek; születésük hátterét, a szerzőt mozgó elhivatottságot gazdagon bemutatja a kötet.

A visszaemlékezések szerény, háttérbe húzódo szerkesztője mindössze annyit tesz, hogy összeválogatja, és narrációval, illetve ahol szükséges, beszélgetésrészletekkel összeköti a remekül író és mesélő főhős korábban megjelent emlékezéseit. Kiválóan ismeri alanyát és a felhasznált szövegeket, így sikerül szinte gördülékeny egészszé formálni a több forrásból táplálkozó szöveg-folyamatot. Mégis, az egyes szövegrészeket összekötő narrációk többek és kevesebbek is a szükségesnél. Minimalista, tényközlő stílusukkal nem tesznek hozzá az elbeszélés

élményéhez, ezért olykor talán egy-egy beszédes közcím is megtenné helyettük. De az se lenne baj, ha a szerkesztő is megszólalt volna a saját hangján, és élő beszélgetéssé formálta volna a visszaemlékezést.

Kósa Andrásnak a kötetben olvasható története arra tanít, hogy lehetséges magától értetődő természetességgel vállalni szellemi, szakmai, morális ütközeteket, megküzdenni a vállalt értékekért.

Erre a példára ma is sokunknak szüksége van.

A történetben hangsúlyossá válik az egyik kívülálló osztálytárs – tanúként kételyei vannak a hallgatás helyessége felől. A játékban a résztvevőkkel közösen elemezzük, hogy milyen lehetőségei vannak, és miért nehéz megszólnia.